

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування Горбанівського геріатричного пансіонату
ветеранів війни та праці**

18.06.2024

м. Полтава, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 18.06.2024 групою НПМ здійснено відвідування Горбанівського геріатричного пансіонату ветеранів війни та праці (далі – Пансіонат, заклад).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Жила Владислав Віталійович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Беза Сергій Євгенович, представник громадської організації;

Яковенко Віра Сергіївна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Заклад знаходиться за адресою: вул. Сільськогосподарська, 21, м. Полтава, 38751.

Директор Горбанівського геріатричного пансіонату ветеранів війни та праці – Радченко Юрій Михайлович (на посаді з 31.01.2018).

Пансіонат підпорядковано Департаменту соціального захисту населення Полтавської обласної військової адміністрації.

Горбанівський геріатричний пансіонат ветеранів війни та праці здійснює діяльність згідно до Статуту (оновлений), затвердженого 04.04.2024 наказом начальника управління майном Полтавської обласної ради №70. Статут розроблено на підставі Закону України «Про соціальні послуги», Типового положення про будинок-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 вересня 2020 року № 772 (Фото 1).

Пансіонат є неприбутковим стаціонарним інтернатним закладом соціального захисту, що утворюється для цілодобового проживання (перебування) та догляду за громадянами похилого віку, особами з інвалідністю, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, соціально-побутового, медичного обслуговування, соціальних послуг і комплексу реабілітаційних заходів

До складу Пансіонату, як структурні підрозділи входять:

- 1) адміністративно-управлінський персонал;
- 2) відділ бухгалтерського обліку та звітності;
- 3) господарсько-обслуговуючий персонал;
- 4) відділення медико-соціальної реабілітації;
- 5) медичний центр;

б) відділ з обслуговування та надання соціальних послуг підопічним, в тому числі:

- відділення для цілодобового проживання та догляду за особами, які потребують сторонньої допомоги;
  - чоловіче психоневрологічне відділення;
  - жіноче психоневрологічне відділення;
  - відділення денного/стаціонарного догляду для осіб похилого віку та осіб з інвалідністю;
  - відділення для осіб з інвалідністю внаслідок війни;
- 7) підрозділ з організації харчування.

Якість надання послуг контролюється громадськістю, в тому числі шляхом творення громадської ради при Пансіонаті, до складу якої входять представники громадських об'єднань, благодійних організацій, волонтери, родичі (опікуни або піклувальники), підопічні Пансіонату, інші особи.

До Пансіонату на повне державне утримання безоплатно приймаються: особи з інвалідністю I групи;

особи, які постраждали від торгівлі людьми і отримують соціальну допомогу відповідно до законодавства у сфері протидії торгівлі людьми;

особи, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі;

особи з інвалідністю з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування віком до 23 років;

громадяни похилого віку, особи з інвалідністю II-III груп;

середньомісячний сукупний дохід яких становить менше двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб.

Громадяни похилого віку, особи з інвалідністю II-III груп, середньомісячний сукупний дохід яких перевищує два прожиткових мінімуми, але не перевищує чотирьох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб, влаштовуються до Пансіонату та отримують соціальні послуги з установами диференційованої плати відповідно до законодавства.

Якщо середньомісячний сукупний дохід громадян похилого віку, осіб з інвалідністю II-III груп перевищує чотири прожиткових мінімуми, такі особи влаштовуються до Пансіонату за умови оплати послуг.

За наявності вільних місць до Пансіонату можуть прийматися громадяни похилого віку, у яких є особи, які повинні забезпечувати їм догляд і допомогу за договором довічного утримання, спадковим договором, за умови оплати послуг.

Пансіонат розраховано на проживання 305 осіб.

На обліку в установі станом на 16.06.2024 року перебуває 230 підопічних. З них: на повному державному забезпеченні – 207, з установами диференційованої плати – 23, внутрішньо переміщених осіб - 51.

90 підопічних закладу є особами з інвалідністю, з них: 33 особи - I групи, 31 особа - II групи, 3 особи - III групи. 11 осіб з інвалідністю з дитинства.

Сума бюджетного запиту дорівнює сумі кошторису. Кошторис на 01.01.2024 рік складає 50 362 973,00 грн.

Вартість медикаментозного забезпечення на 1 ліжкодень становить 19,30 грн.

Фактична вартість проживання в травні 2024 року склала 16872,10 грн на особу.

Вартість харчування на 1 ліжкодень становить 95,64 грн.

Станом на 01.06.2024 закладом отримано 1 571 252,52 грн. – благодійної допомоги.

Відповідно до штатного розпису загальна чисельність персоналу закладу складає 172 штатних одиниць.

Станом на 18.06.2024 року заповнено 153 посад.

Підопічні відповідно до встановлених норм забезпечуються:

- житловим приміщенням для проживання (перебування) та комунальними послугами (Фото 2,3);

- предметами, матеріалами, м'яким і твердим інвентарем (одягом, взуттям, постільною білизною, засобами особистої гігієни, столовим посудом);

- раціональним шестиразовим харчуванням, у тому числі дієтичним (проміжки часу між прийманням їжі не повинні перевищувати чотирьох годин, останнє приймання їжі організовується за дві години до сну), відповідно до натуральних добових норм харчування в інтернатних установах, навчальних та санаторних закладах сфери управління Міністерства соціальної політики України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 р. № 324 «Про затвердження натуральних добових норм харчування в інтернатних установах, навчальних та санаторних закладах сфери управління Міністерства соціальної політики», з урахуванням затверджених Міністерством охорони здоров'я України норм фізіологічних потреб організму з основних харчових речовин та енергії залежно від вікових і статевих особливостей (Фото 4);

- лікарськими засобами, технічними та іншими засобами реабілітації, виробами медичного призначення згідно призначень лікарів; ІПР; висновків ЛКК та інше, у порядку, встановленому законодавством (Фото 5,6,7,8).

Невід'ємною частиною договору підопічного з Пансіонатом є індивідуальний план надання соціальних послуг.

Якщо підопічний потребує отримання більш як однієї соціальної послуги і Пансіонат надаватиме більш як одну соціальну послугу, складається один план надання соціальних послуг, у якому зазначаються заходи щодо кожної зальної послуги.

Під час складання індивідуального плану надання соціальних послуг враховуються індивідуальні потреби підопічного (звичний розклад дій і занять протягом дня, уподобання, фізичні можливості тощо).

Пансіонат може надавати соціальні послуги як за плату (в тому числі, установам диференційованої оплати), так і безоплатно - відповідно до встановленого Законом України «Про соціальні послуги» порядку.

Реабілітаційні послуги відповідно до індивідуальної програми реабілітації надаються підопічному, що є особою з інвалідністю, на безоплатній основі (Фото 9,10,11).

Пансіонат під час прийняття підопічного ознайомлює його під підпис з правами та обов'язками підопічного, умовами проживання, розпорядком дня, умовами переведення до іншого будинку-інтернату, пансіонату, відрахування з Пансіонату та робить відповідний запис в особовій справі. В разі, якщо особа не може самостійно ознайомитись з вказаним документом, з ним ознайомлюється в режимі усного оголошення положень що засвідчується підписами присутніх співробітників.

Усі підопічні забезпечені медичним обслуговуванням.

Усім підопічним пансіонату проведено безкоштовне флюорографічне обстеження (виїзним флюорографом).

Проведено оперативне лікування офтальмологічного профілю за державний кошт – 3 осіб (2023 рік) та 2 особи (2024 рік), з них 5 осіб ВПО.

За період з 01.01.2023 року підопічним закладу надано 230 стоматологічних послуг, 2 особи - отримали протезування за державний кошт.

Медичну частину Пансіонату забезпечено запасом медичних препаратів та деззасобів, засобів індивідуального захисту, підгузками для дорослих .

Підопічні закладу у повній мірі забезпечені лікарськими препаратами, згідно електронних рецептів.

Пансіонат з метою виконання індивідуальних програм реабілітації осіб з інвалідністю забезпечує складення індивідуальних планів комплексної реабілітації (абілітації) за формою, затвердженою Міністерством соціальної політики України.

Індивідуальні плани комплексної реабілітації (абілітації) складаються на підставі індивідуальних програм реабілітації осіб з інвалідністю реабілітаційною комісією за участю провідних фахівців з реабілітації, представників місцевих органів виконавчої влади. Положення про реабілітаційну комісію, її персональний склад (із призначенням голови реабілітаційної комісії) і план роботи затверджуються директором Пансіонату.

Медичне обслуговування здійснюється шляхом:

- провадження господарської діяльності з медичної практики;
- укладення договорів із закладами охорони здоров'я та/або фізичними особами-підприємцями, що отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики.

Пансіонат має ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, що видана відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 01.11.2018 № 1995, за спеціальностями: стоматологія, організація і управління охороною здоров'я, психіатрія, терапія; за спеціальністю молодших спеціалістів з медичною освітою: сестринська справа.

Закладом укладено договори щодо медичного обслуговування підопічних з закладами охорони здоров'я МОЗ України в м. Полтава.

Психологом установи проводяться індивідуальні та групові консультації. Окрім того проводяться моніторингові бесіди на предмет психоемоційного клімату в малих групах (житлові поверхи), бесіди емоційної підтримки, мотивуючі, тощо. Особлива увага приділяється підопічним, що є внутрішньо-переміщеними особами. Проводиться психологічна робота з після-травмою, допомога в адаптації до нових умов проживання, допомога в інтеграції в колектив підопічних, мотивування до активності, формування відчуття захищеності. Щоденно проводиться 4-6 особистісних консультацій, 1 групова та близько 25 поточних бесід за різними потребами.

За місяць в середньому надається – 105 особистих консультацій, 20 групових занять, 400 моніторингових та медіативних бесід. Окрім того проводиться супервізія для працівників, що безпосередньо обслуговують підопічних. Кожен працівник за планом повинен проходити супервізію не менше 2 рази на рік.

Підопічні проживають в двох, з'єднаних між собою п'ятиповерхових корпусах, обладнаних пасажирським та вантажним ліфтами.

Мешканці проживають в житлових кімнатах від одного до чотирьох осіб. Кімнати облаштовані - ліжками, шафами, тумбами, столом, стільцями, в деяких кімнатах наявні кондиціонери та телевізори. Норми площі на особу відповідають вимогам Державних будівельних норм.

Коридори та санітарно-гігієнічні кімнати обладнані поручнями (Фото 12,13).

Житлові кімнати ліжкових хворих, з першого по третій поверхи, відповідно до вимог пункту 35 Типового положення про будинок-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2020 № 772 обладнані кнопками виклику персоналу (Фото 14).

Працівниками проводиться належне прибирання в спальних кімнатах та приміщеннях загального користування. Забезпечується догляд за ліжковими хворими підопічними: надається допомога у годуванні, здійсненні індивідуальних санітарно-гігієнічних процедур.

Санітарний стан кімнат, постільної білизни та одягу підопічних задовільний.

Підопічні користуються власними речами та мають можливість витратити 25% на власні потреби.

Розміщення підопічних у житлових приміщеннях, відділеннях відповідного спрямування проводиться медичним або соціальним працівником, посадових обов'язків якого входить розміщення підопічних у житлових приміщеннях з урахуванням їх побажань щодо кімнати та сусіда, наявності вільних місць, індивідуальних особливостей, віку, діагнозу, фізичного стану, пов'язаного з основним захворюванням, та психологічної сумісності.

Переміщення підопічних у житлових приміщеннях, відділеннях сповідного спрямування проводиться з об'єктивних причин за рекомендацією лікаря, згодою підопічного та з урахуванням стану його здоров'я, про що здійснюються відповідні записи в медичній документації.

На вимогу підопічного житлове приміщення, у якому він проживає, може бути змінено на інше житлове приміщення за рішенням Пансіонату.

У приміщенні харчоблоку відсутні неприємні запахи, робочі поверхні та посуд чисті, витяжка в робочому стані. Працівники, що залучені до робіт на харчоблоці, вчасно проходять медичні огляди, що підтверджено відповідними записами в особистих медичних книжках. Харчоблок укомплектований необхідним посудом. Працівники харчоблоку забезпечені необхідним спецодягом та миючими засобами (Фото 15,16,17).

При виникненні надзвичайних обставинах відсутності водопостачання у Пансіонаті на кожному житловому поверсі знаходяться ємності для зберігання води загальною ємністю 2100 л. В приміщенні харчоблоку (блок №4) в наявності ємність для зберігання води – 1000 л.

Для забезпечення безперебійного електропостачання в установі наявні чотири електрогенератори.

На житлових поверхах пансіонату є в наявності ліхтарі, акумуляторні світильники, лампи бездротові(сонячні).

У разі відключення електроенергії використовуються дві дров'яні печі для приготування їжі.

У закладі наявний запас продуктів харчування.

У Пансіонаті діє Громадська рада.

Пансіонат забезпечує відеоспостереження в таких його зонах:

- в'їзд/вхід і виїзд/вихід на територію/з території Пансіонату;
- входи/виходи до/з будівель Пансіонату;
- виробничі та складські приміщення;
- територія підсобного господарства (за наявності).

Підопічні та персонал Пансіонату попереджені про функціонування системи відеоспостереження.

Приміщення, у яких проводиться відеоспостереження, обладнані відповідними попереджувальними табличками.

У ході відвідування групою НПМ проведено особисте конфіденційне спілкування з 25 підопічними та 13 працівниками закладу. Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило.

Попереднє відвідування Пансіонату групою НПМ було здійснено 16.02.2023. За результатами відвідування порушень виявлено не було, рекомендації не надавалися.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права осіб з інвалідністю - (стаття 26 Конвенції про права осіб з інвалідністю, стаття 26 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»)

1. Згідно статті 26 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» підприємства, установи та організації зобов'язані створювати умови для безперешкодного доступу осіб з інвалідністю (у тому числі осіб з інвалідністю, які використовують засоби пересування та собак-поводирів) до об'єктів фізичного оточення.

Під час відвідуванні групою НПМ встановлено, що входні групи до приміщень Пансіонату (в тому числі ребра першої та останньої сходинок сходового маршу), шляхи руху підопічних, зони очікування та робочі зони не облаштовано з маркуваннями, що виконані із застосуванням засобів тактильного орієнтування, тактильних інформаційних покажчиків із шрифтом Брайля, тактильних мнемосхем приміщень тощо.

2. Потребує ремонту другий блок 4 поверху Пансіонату. Введення в експлуатацію вказаних приміщень дасть можливість надавати соціальні послуги відповідним особам в повному обсязі планового наповнення Пансіонату.

3. Станом на 18.06.2024 у Пансіонаті наявна велика кількість незаповнених (вакантних) посад, зокрема:

1. Завідувач господарства – 1 шт.од.;
2. Інженер з охорони праці без категорії – 1 шт.од.;
3. Юрисконсульт II-ї категорії – 1 шт.од.;
4. Фахівець з публічних закупівель без категорії – 1 шт.од.;
5. Двірник – 0,25 шт.од.;
6. Підсобний робітник – 0,50 шт.од.;
7. Робітник з комплексного обслуговування і ремонту будинків II – розряду – 1 шт.од.;
8. Фізичний терапевт без категорії – 0,25 шт.од.;
9. Організатор культурно-дозвілєвої діяльності – 1 шт.од.;
10. Завідувач медичного відділення – 1 шт.од.;
11. Лікар-терапевт без категорії – 1 шт.од.;
12. Сестра медична вищої категорії – 2 шт.од.;
13. Молодша медична сестра санітарка-палатна – 4 шт.од.;

14. Кухонний робітник – 1 шт.од.

Зазначене спричиняє зниження якості надання соціальних послуг, та збільшення навантаження на працюючий персонал, що призводить до професійного вигорання.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Полтавській обласній військовій адміністрації:

1.1.Вжити заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду , а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності закладу.

1.2. Розглянути можливість виділення додаткового фінансування на ремонт другого блоку 4 поверху Пансіонату.

2. Горбанівському геріатричному пансіонату ветеранів війни та праці:

2.1. Облаштувати вхідні групи до приміщень Пансіонату, шляхи руху підопічних, зони очікування та робочі зони маркуванням, що виконані виконані із застосуванням засобів тактильного орієнтування, тактильних інформаційних покажчиків із шрифтом Брайля, тактильних мнемосхем приміщень.

2.2. Забезпечити заповнення вакантних посад.

Додатки: фотоматеріали – на 9 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини**

Владислав ЖИЛА

Додатки до звіту

Фото 1.

Фото 2.

Фото 3.

Фото 4.

Склад: Комора
МБО: Мадяно В.А.

МЕНЮ
від 18/06/24

№	Страв	Одиниц в	Вид страви
Сніданок			
1.	Суп рисовий	г.	500
2.	Сир твердий порція	г.	30
3.	Хліб пшеничний власна випічка (страва)	г.	150
4.	Хліб пшеничний власна випічка (страва)	г.	150
5.	Масло порція	г.	10
6.	Кавова чаша 20	г.	200
7.	Кавова чаша	г.	200
Другий сніданок			
1.	Яблука свіжі (страва)	г.	250
Обід			
1.	Борщ Український	г.	500
2.	Картопля тушкована зі сметанкою	г.	200
3.	Куря відварні Д 2, 5, 7, 9	г.	75
4.	Шницель рублений із вівсянки	г.	75
5.	Шницель рублений зі свинини	г.	75
6.	Сало з часником	г.	20
7.	Сало відварне Д 2, 5, 7, 9	г.	20
8.	Салат з капустаю	г.	100
9.	Кіпльа в тілі	г.	50
10.	Сардина з д'ял	г.	50
11.	Хліб пшеничний власна випічка (страва)	г.	150
12.	Хліб пшеничний власна випічка (страва)	г.	150
13.	Комлот із сухофруктів	г.	200
14.	Комлот із сухофруктів др	г.	200
Полудень			
1.	Молоко	г.	200
2.	Печиво на фруктові (страва)	г.	24
3.	Печиво(страва)	г.	25
Вечеря			
1.	Каша геркулесова	г.	150
2.	Рибні відварні Хвк Д 2, 5, 7, 9	г.	100
3.	Виточні рибні в тілі Хвк	г.	75
4.	Помідор конзервовані	г.	75
5.	Яйця смажені харчування	г.	40
6.	Хліб пшеничний власна випічка (страва)	г.	100
7.	Хліб пшеничний власна випічка (страва)	г.	100
8.	Чай без цукру	г.	200
9.	Чай з цукром	г.	200
Друга вечеря			
1.	Хліб пшеничний власна випічка (страва)	г.	50
2.	Хліб пшеничний власна випічка (страва)	г.	50
3.	Кефір (страва)	г.	100

Сестра медична з
дієтичного харчування

І. М. Мадяно

Φοτο 7.

Φοτο 8.

Фото 9.

Фото 10.

Фото 11.

Фото 12.

Фото 13.

Фото 14.

Фото 15.

Фото 16.

Фото 17.

Фото 18.

i **МЕНЮ**

Число Місяць, рік

Найменування страви

Сніданок

Обід

Вечеря

Завідувач Кухар